

ことわざ かい ちれい
;諺の課題の一例

1. 頭あたま隠かくして 尻しり隠かくさず

- I přes to, že se snažíme zakrýt pravdu, najde se něco, co nás prozradí.
- Doslovně:
„Skrytá hlava, neskrytý zadek.“
- Anglický ekvivalent:
„The foolish ostrich buries his head in the sand and thinks he is not seen.“
- Český ekvivalent“
„Pravda zraňuje.“

Synonymní výrazy:

頭あたまをかく; 隠かくして 尾おをあらわす, 頭あたま隠かくして 尻しりを出だす, 雉子きじこのくさかく; 草隠れ

例文

お母お母さんにないしょ; 内緒でケーキを食べたでしょ? フォークは片かたづけても、口くちばしの周まわりの
クリームが頭あたま隠かくして 尻しり隠かくさずになっているわよ。

> Bez dovolení maminky jsem si vzal kus dortu. Přestože jsem vidličku uklidil, krém kolem pusy mě prozradil.

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/a/atamashirikakusazu.html>

Poznámky k formě:

隠かくす かくす zamaskovat, skrýt, zatajit

ず ず záporný tvar ve staré japonštině

2. ^{のう}能ある ^{たか};鷹は爪^{つめ}を隠^{かく}す

- Člověk, který ví nejvíce, většinou řekne nejméně.
- Doslovně:
„Talentovaný jestřáb skryje své drápy.“
- Anglický ekvivalent:
„A wise man keeps some of his talent in reserve.“ nebo „Cats hide their claws.“
- Český ekvivalent:
„Tichá voda břehy mele.“ nebo „Mluviti stříbro, mlčeti zlato.“

Synonymní výrazy:

^{のう}能有^る ^{たか};鷹は爪^{つめ}を隠^{かく}す, ^{のう}脳有^る ^{たか};鷹は爪^{つめ}を隠^{かく}す

例文

彼女が英語がペラペラだったなんて、^{のう};能ある^{たか}鷹は爪^{つめ}を隠^{かく}すとはこのことだ。

> Umí plynně anglicky, je to něco jako její skrytá stránka.

Zdroj:<https://kotobank.jp/word/%E8%83%BD%E3%81%82%E3%82%8B%E9%B7%B9%E3%81%AF%E7%88%AA%E3%82%92%E9%9A%A0%E3%81%99-596149#E5.A4.A7.E8.BE.9E.E6.9E.97.20.E7.AC.AC.E4.B8.89.E7.89.88>

<http://jisho.org/search/%E8%83%BD%E3%81%82%E3%82%8B%E9%B7%B9%E3%81%AF%E7%88%AA%E3%82%92%E9%9A%A0%E3%81%99>

Poznámky k formě:

能ある

のうある

mít talent (nadání)

3. 当たらずといえども^あ;遠からず^{とお}

- Přesto, že jsi se netrefil úplně přesně, nebyl jsi ani daleko od cíle. | Nedaleko od pravdy. | Těsně vedle.
- Doslovně:
„Přestože ses netrefil, nebyl jsi ani daleko.“
- Anglický ekvivalent:
„Not far off (the mark); not far wrong.“
- Český ekvivalent:
„Těsně vedle.“ „Nedaleko od pravdy.“

Synonymní výrazy:

当たらずとも^あ;遠からず^{とお}

例文

君の^{くん すいりょう};推量は当たらずといえども^あ遠からず^{とお}。

> Tvůj odhad je nesprávný, ale má velmi blízko k pravdě.

Poznámky k formě:

ず		záporný tvar
といえども		přesto, dokonce, i přes
遠からず	とおからず	blízký, nevzdálený
当たらず	あたらず	netrefit se

4. 武士は ;食わねど高楊枝

- Nehledě na okolnosti by se člověk měl tvářit, že je vše v pořádku.
- Doslovně:
„Hladovému samuraji kouká párátko z úst.“
- Český ekvivalent:
„Nesud' knihu podle obalu.“

Synonymní výrazy:

悪木盗泉、 ; 虎は飢えても死したる肉を食わず

例文

私はどんなに生活がくる; 苦しい時でも、清潔で真新しい靴と靴下を新調してきた。

武士は食わねど高楊枝の精神だ

> I bez ohledu na to, jak je život těžký, moje boty a ponožky jsou čisté jako nové. V duchu „Hladovému samuraji kouká párátko z úst.“

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/hu/bushiwakuwanedo.html>

Poznámky k formě:

武士	ぶし	samuraj
食わね	くわね	nejedl
鷹洋二	たかようじ	použití párátko

5. 公私混同

- Práce by se neměla míchat s osobními záležitostmi
- Doslovně:
„Míchání veřejného a soukromého života“

例文

自由化の ;波に十分対処する経営能力に欠落しており、そのため賭博的な経営に
陥り、また公私混同によるスキャンダルにまき込まれるケースもしばしばであった。
> Ve vlně liberalizace chyběly dostatečné manažerské schopnosti, a proto manažeři riskovali,
a tudíž byly případy, kdy se kvůli míchání veřejného a osobního života zamotali do skandálů.

Zdroj: <http://jisho.org/word/公私混同>, <http://www.kotonoha.gr.jp/shonagon/>

Poznámky k formě:

公	こう	veřejný
私	し	soukromý
混同	こんどう	záměna

6. 一衣帯水

- Být oddělený úzkým pásem vody.
- Doslovně:
„Úzký pás vody.“

例文

一衣帯水の ;隣国なのに、もっと仲良くできないものか。
> „I když je to soused Japonska, zajímalo by mě, jestli bychom mohli vycházet líp.“

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/i/ichiitaisui.html>

Poznámky k formě:

衣	ころも、きめ	oblečení
帯	おび	pás, obi (součást kimona)

7. 馬耳東風 ばじとうふう

- Neposlouchat ostatní
- Doslovně:
„Kůň slyší jarní vánek.“
- Anglický ekvivalent:
„Praying to deaf ear.“
- Český ekvivalent:
„Jako mluvit do zdi.“

例文

かれ わたし い 彼は ; ばじとうふう 私の言うことにはまったく馬耳東風だ。

> Tomu, co jsem říkal nastavil hluché ucho. (Vůbec nevnímal, co jsem říkal.)

Zdroj: <http://jisho.org/word/馬耳東風>

Poznámky k formě:

東風 とうふう jarní vánek

8. 有難迷惑 ありがためいわく

- Přehnaná, či nevíтанá laskavost nebo pomoc člověku, která je pro něj otravná, zbytečná a nevíтанá. Je mu spíše na obtíž.
- Doslovně:
„Nevíтанá laskavost.“
- Anglický ekvivalent:
„You can lead a horse to water, but you can't make him drink.“
- Český ekvivalent:
„Házet perly sviním.“

例文

かのじょ よけい しんせつ あ がためいわく 彼女の余計な親切は有り難迷惑です。

> Její přehnaná laskavost je nevíтанá/na obtíž.

Zdroj: <https://kotobank.jp/jeword/有り難迷惑>

Poznámky k formě:

迷惑 めいわく problémy, potíže
有難い ありがたい vděčný (za pomoc), vítat (dárek, laskavost)